

Preventivní program

říjen 2025 – říjen 2026

Školské zařízení: Základní škola Čechtice, okres Benešov, příspěvková organizace
Adresa: Na Lázni 335, 257 65 Čechtice
Telefon: +420 317 853 112
E-mail: zs@zscechtice.cz

Ředitel: Ing. Pavel Jakubův, Bc.

Statutární zástupce ředitele: Městys Čechtice (zřizovatel), náměstí Dr. Tyrše 56,
257 65 Čechtice

Zástupce ředitele: Mgr. Šárka Děkanovská

Výchovný poradce: Mgr. Eliška Kořínková
Telefon: +420 317 853 112; E-mail: eliska.korinkova@zscechtice.cz
Konzultační hodiny: dle individuální domluvy

Psychologické poradenství: spolupráce se ZŠ Vorlina Vlašim (psycholog Mgr. Karel Pich)
Telefon: 737 570 132 Konzultační hodiny: dle individuální domluvy

Školní metodik prevence: Mgr. Jindra Toullová
Telefon: +420 317 853 112; E-mail: jindra.toullova@zscechtice.cz
Konzultační hodiny: dle individuální domluvy

Termín a forma seznámení žáků/studentů s MPP, školním programem proti šikanování, pokyny v oblasti alkoholu, omamných a psychotropních látek, v případech krádeže a vandalismu, o kompetencích OSPOD a školy při řešení situací, o nikotinových sáčkích:

říjen 2025 - třídní učitelé v třídnických hodinách na základě materiálů vypracovaných školním metodikem prevence, vedoucí studijních skupin oznámí studentům, že tyto informace jsou umístěny též na webových stránkách školy

Termín a forma seznámení rodičů s MPP, školním programem proti šikanování, pokyny v oblasti alkoholu, omamných a psychotropních látek, v případech krádeže a vandalismu, o kompetencích OSPOD a školy při řešení situací, o nikotinových sáčkích: listopad 2025 - třídní učitelé na třídní schůzce se zákonnými zástupci - na základě materiálů vypracovaných školním metodikem prevence

I. Cíle školní preventivní strategie pro školní rok 2025-2026

Ve stávajícím školním roce budou i nadále v nezměněné podobě žákům a studentům k dispozici služby školního poradenského pracoviště. Výchovný poradce a školní metodik prevence dokončují specializační studium.

Z osvědčených programů bychom rádi do nabídky opět zařadili prožitkové programy CPIC Benešov, zaměřené na prevenci rasismu a xenofobie, jednorázové besedy zacílené na problematiku návykových látek nebo oblast kyberšikany a sociálních sítí, dospívání, zdravý životní styl.

Ve školním roce 2025/2026 bychom se chtěli zaměřit zejména na systematickou práci s třídními kolektivy, na wellbeing. Byla nastavena koncepce třídnických hodin z hlediska pravidelnosti (minimálně jednou za měsíc) a obsahu – nebudou zaměřeny pouze organizačně, ale hlavní náplní bude práce se vztahy ve třídě, nastavení pravidel chování a řešení problémů třídy.

V tomto školním roce mohou třídní učitelé čerpat inspiraci pro práci se třídou prostřednictvím časopisu Třídní učitel, Rodina a škola, týdeníku Školství, online zdrojů – Kočičí zahrada, Dobronauti, Třída v pohodě, Týden pro wellbeing, ze školení organizovaných MAS Blaník ve Spolkovém domě Vlašim, prostřednictvím dalších školení vybraných pedagogy v rámci DVPP. Školní metodik prevence pravidelně navštěvuje již druhým rokem supervize a setkávání metodiků prevence okresu Benešov.

Cíle ve školním roce 2025-2026:

- pokračovat ve zlepšování koncepce vedení třídnických hodin
- podporovat vzdělávání pedagogů v oblasti práce se třídou
- práce s třídními kolektivy: formou třídnických hodin, adaptačních pobytů
- jednorázové akce vzdělávacího a informativního rázu (informování žáků: dobrovolnické činnosti, doučování dětí, práce s dětmi ze sociálně problémových rodin)

- Snižování nerovností a prevence digitální propasti

Pokud žák nemá dostatečné digitální kompetence, přístup k digitálním technologiím nebo připojení k internetu, hrozí mu tzv. digitální vyloučení. Úkolem vzdělávacího systému je zasypávat tzv. digitální propast mezi žáky bez ohledu na jejich socioekonomické, zdravotní nebo jiné znevýhodnění, a to pomocí podpory nediskriminačního přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a vytvořením podmínek vedoucích ke zvyšování jejich digitálních kompetencí ve škole.

- Bezpečné prostředí ve školách, rozvoj participace a autonomie

Snažíme se zlepšit vztah žáků ke škole, aby do ní chodili rádi, měli důvěru k pedagogům a těšili se na spolužáky. Nejčastěji se ve třídách řeší vztahové problémy, nekázeň, šikana a kyberšikana, také záškoláctví, které může být často i skryté, když se žáci snaží škole vyhnout.

Žáci mají někdy pocit, že se nemají komu svěřit. Roste počet žáků, kteří bojují s úzkostí. Chceme se proto zaměřit na oblast psychohygieny a posilování duševního zdraví a funkčního sociálního chování. Rozvíjíme činnost žákovského parlamentu jako nástroje pro rozvoj participativních dovedností žáků. Žáci budou více motivováni podílet se na dalších akcích školy, kde jim bude poskytnut dostatečný prostor k participaci. Pedagogové by měli rozvíjet autonomii žáků.

- Spolupráce při realizaci cílů s MAS Blaník, MAP Vlašimsko, Charita Vlašim, PPP Vlašim a Benešov, Externí metodik prevence PPP Praha – Mgr. Jiří Sixta – poradenství týkající se třídního klimatu, SRPDŠ při ZŠ Čechtice, Policie ČR, Okresní soud Benešov, Městys Čechtice, Město Vlašim, MěÚ Vlašim, Odbor školství, Dopravní hřiště Vlašim, prevence kriminality – Mgr. Petra Rajmanová, ZUŠ Vlašim, Podblanické ekocentrum Vlašim, Knihovna městyse Čechtice, Úřad práce Benešov, OSPOD Vlašim, CPIC Benešov, advokátní kancelář Benešov, Magdalena o.p.s. Benešov, IZS Středočeského kraje, Domeček Vlašim (MěDDM), RÚ Kladruby

Národní strategie primární prevence u rizikového chování u dětí a mládeže 2019-2027 (MŠMT)

- Stanovit základní rámec primární prevence rizikového chování
- Stanovit hlavní cíle a priority rozvoje v politice primární prevence rizikového chování na období
- Informovat odbornou a laickou veřejnost o cílech a prioritách politiky primární prevence rizikového chování u dětí, žáků a studentů

Hlavní cíle Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (MŠMT)

Hlavní cíle Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ jsou v souladu s Národní strategií 2019-2027.

Mezi ty nejdůležitější patří:

- Snižování nerovností a prevence digitální propasti

Pokud žák nemá dostatečné digitální kompetence, přístup k digitálním technologiím nebo připojení k internetu, hrozí mu tzv. digitální vyloučení. Úkolem vzdělávacího systému je zasypávat tzv. digitální propast mezi žáky bez ohledu na jejich socioekonomické, zdravotní nebo jiné znevýhodnění, a to pomocí podpory nediskriminačního přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a vytvořením podmínek vedoucích ke zvyšování jejich digitálních kompetencí ve škole.

- Bezpečné prostředí ve školách, rozvoj participace a autonomie

Snažíme se zlepšit vztah žáků ke škole, aby do ní chodili rádi, měli důvěru k pedagogům a těšili se na spolužáky. Nejčastěji se ve třídách řeší vztahové problémy, nekázeň, šikana a kyberšikana, také záškoláctví, které může být často i skryté, když se žáci snaží škole vyhnout.

Žáci se nemají komu svěřit. Roste počet žáků, kteří bojují s úzkostí. Chceme se proto zaměřit na oblast psychohygieny a posilování duševního zdraví a funkčního sociálního chování. Rozvíjíme činnost žákovského parlamentu jako nástroje pro rozvoj participativních dovedností žáků. Žáci budou více motivováni podílet se na dalších akcích školy, kde jim

bude poskytnut dostatečný prostor k participaci. Pedagogové by měli rozvíjet autonomii žáků.

- Rozvoj osobních a sociálních kompetencí žáků

Ve školním vzdělávacím programu jsou reflektována témata psychohygieny, psychosomatiky, duševních změn, duševního rozvoje, duševní hygieny, duševního a sociálního zdraví. Získávání kompetencí v těchto oblastech pomůže zajistit rozvoj sociální senzitivity, interpersonální percepce a empatie. Zároveň skrze ně bude rozvíjena schopnost sebepoznávání umožňující reflexi a regulaci vlastních duševních stavů. Žáci budou schopni lépe vyjadřovat své vlastní pocity, uplatňovat vhodné metody komunikace a uvědomovat si stereotypy, předsudky. Zlepší se schopnost žáků vhodně reagovat na obtížné situace a budou schopni aplikovat zdravé způsoby zvládnání stresu. Tato témata budou akcentována v primárně preventivním působení školy. Jejich součástí budou též aktivity vedoucí k destigmatizaci duševních chorob.

- Posílit bezpečné klima na úrovni školy

Vedení školy rozvíjí klima, ve kterém se cítí dobře žáci, pedagogové i rodiče. Vedení školy spolupracuje se školním poradenským pracovištěm, dbá na fungující komunikaci. Základním předpokladem je rozvíjení vztahů a vzájemné důvěry na úrovni participujících aktérů, posilování motivujícího prostředí a nastavení podpory pro dosažení vzdělávacích cílů a co nejlepších výsledků žáků během učení. Zaměřujeme se na posílení individuální práce se žáky, prevenci rizikového a nežádoucího chování v rámci školních aktivit, i v rámci vzdělávacích programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Posilujeme koordinaci školských a školních poradenských služeb – krajských školských koordinátorů, metodiků prevence v PPP a školních metodiků prevence, systém jejich vzdělávací a metodické podpory.

Plán primární prevence rizikového chování dětí a mládeže vychází z Národní strategie primární prevence u rizikového chování u dětí a mládeže 2019-2027 a je v souladu s následujícími strategickými materiály ČR:

- Strategii vzdělávací politiky do roku 2030+,

- Národní strategií prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027
- Strategií prevence kriminality v České republice na léta 2022-2027
- Národním akčním plánem prevence sebevražd 2020-2030
- Národním akčním plánem pro duševní zdraví 2020-2030
- Strategií rovnosti žen a mužů na léta 2021-2030
- Strategickým rámcem rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030
- Akčním plánem prevence domácího a genderově podmíněného násilí
- Národní strategií ochrany práv dětí 2021–2029
- Národním akčním plánem k naplnění Záruky pro děti na období 2022-2030
- Akčním plánem kybernetické bezpečnosti ČR na období let 2021-2025

Interaktivní platforma podpory duševního zdraví a prevence rizikového chování (MŠMT)

Duševní zdraví je velice důležité a přesahuje pouhou absenci duševního onemocnění. Je nedílnou součástí tzv. wellbeingu. Umožňuje lidem naplno využít svůj potenciál, prokázat odolnost vůči nepřízni osudu, být produktivní v různých situacích každodenního života, vytvářet smysluplné vztahy a přispívat svým komunitám. K duševnímu zdraví přispívají fyzické, psychologické, sociální, kulturní, duchovní a další vzájemně propojené faktory. Mezi duševním a tělesným zdravím existují neoddělitelné vazby. Podpora a ochrana duševního zdraví je rovněž zásadní pro dobře fungující společnost. Podporuje sociální kapitál a solidaritu, které jsou v době krize nezbytné.

Duševní wellbeing není vyhýbání se stresujícím situacím, negativním pocitům či problémům. Duševní wellbeing napomáhá zvládat stresující situace, které život přináší.

Cíle:

- Předcházet šikaně a snižovat riziko výskytu nezvládnutí stresující situace

- Řešit nebezpečné situace ve škole
- Čelit vysokému riziku drogové závislosti
- Zlepšit sociální klima
- Zajistit zdravé stravování
- Rozvinout u dětí seberegulační dovednosti (naučit děti: zvládat smutek a agresi; pomoci spolužákovi, který se necítí dobře; jak reagovat v psychicky náročných situacích)
- Zaměřit se na problematiku sexuálního zdraví, návykových látek, výrazných projevů agresivity a další témata (např. trénink odmítání kouření, zvládnutí situace na večírku s alkoholem, rizikové situace spojené se šikanou na škole)

II. Plán aktivit pro rok 2025/2026

Dotazníkové šetření Wellbeing a učební styly – září, říjen 2025, 2.-9. tř.

Humpolec – sklárna, pivovar, volba povolání, exkurze – 22. září 2025 – 9.A, 9.B

Spaní ve škole – 25. září 2025 – 6. třída

Nejčastější psychické potíže žáků a studentů – pro pedagogy přednáška (Spolkový dům Vlašim, organizuje MAS Blaník) - PhDr. David Čáp, PhD., 14. října 2025

Komunikace se školou – pro pedagogy, veřejnost – organizuje MAS Blaník, PhDr. David Čáp, PhD., 14. září 2025

Mary's Meals, mezinárodní charitativní organizace – projekce a beseda se žáky 1.-9. tříd, charitativní akce, 10. října 2025

Prevence HIV, AIDS, kyberšikana a sex, pohlavní choroby – 14. říjen 2025, 7. třída, organizace – Červená stužka Praha

Vzpouza úrazům, VZP – 22. říjen 2025 – 4.A, 4.B

Dotazník pro rodiče a pedagogy Bezpečně v kyberprostoru, projekt O2 Chytrá škola – říjen 2025

Výukové materiály z webu O2 Chytrá škola – v průběhu celého škol. roku, 2.-9. třídy

Bubnovačka, proti násilí na dětech – 18. -25. listopadu 2025, 1.-9. třídy, organizace – Dětství bez násilí

Migrace, cizinci, xenofobie – 23. říjen 2025 (5.B), 13. listopad 2025 (5.A) - CPIC Benešov

Prevence požárů, neboj se hasičů – HASÍK – listopad 2025, březen 2026, třídy 2.A, 2.B, 6.

Dospívání, život plný změn, Být fit – 6. listopadu 2025, 4.A (2. h.), 4.B (3. h.), 6. třídy (4. h. chlapci, 5. h. děvčata)

Mikuláš a čerti ve škole – 5. prosince 2025, 1.-8. třídy, organizace – žáci 9. tříd

Vánoce – výroba na jarmark, příprava vystoupení pro rodiče (hudební, dramatické, pěvecké, sportovní – atletika) – jarmark 2. prosinec 2025, třídy 1.-9., organizace – žáci a zaměstnanci školy

Zdravý životní styl, kosmetika, vapování – Odborníci do škol – 16. prosince 2025 – 9.B (3., 4. hodina), 9.A (7., 8. hodina)

Kraje pro bezpečný internet 2025/26, e-learning + online kvíz – leden, únor 2026 - žáci 2. stupně, organizace – Středočeský kraj

Suchej únor, Suchou nohou - únor 2026 – 1.-9. třída – třídnické hodiny, UK, VV, Vko, Vko, organizace - Policie ČR s organizací „Suchej únor“, která organizuje stejnojmennou celorepublikovou informační kampaň (alkohol a závislost)

Nekuřátka – proti kouření – září 2025, únor 2026, 7., 8. třída, organizace – vyučující Vko

Týden pro Wellbeing ve škole – únor 2026, 1.-9. tř. – tř. učitelé, při tř. hodinách, Vko, RV – Škola se zdravou duší, videa a pracovní listy; duševní zdraví ve škole, diskuze

Advokáti do škol – Právo a přestupky – duben 2026, 6., 9.A, 9.B

Dopravní hřiště Vlašim – květen 2026, 3.-5. třídy, organizace – tř. uč. a Město Vlašim, koordinátorka a metodička prevence kriminality a bezpečnosti

Na vlastní kůži - handicap, bezpečnost před prázdninami, úrazy, nový život – 26. květen 2026, 8. třída, organizace - RÚ Kladruby

Zahradní slavnost (školní akademie) – červen 2026, 1.-9. třídy, akce, občerstvení a vystoupení žáků pro veřejnost, rodiče, společné setkání účastníků

Podvečer a spaní ve škole – adaptační program zaměřený na klima třídy – září-červen 2026, některé třídy, organizuje třídní učitel

Turistický kurz Hájek u Tichonic – květen 2026, 8. třída, organizace: vyučující tělesné výchovy

Lyžařský kurz – 5.-11. ledna 2026, 7. třída – organizace: vyučující tělesné výchovy

Cykloturistický výlet Lipno – červen 2026, 9. třídy, organizace: vyučující tělesné výchovy

Motivace ke sportovním aktivitám – bruslení Ledec n/ Sázavou, plavání Pelhřimov (1.-9. třídy v průběhu školního roku)

Akce školní žákovské rady

Pravidelné školní akce: Slavnostní zahájení školního roku, Vánoční jarmark, Mikulášská nadílka, Pohádková noc (družina, Noc s Andersenem), Třídní vánoční nadílky, Lyžařský výcvikový kurz, Dětský karneval, Den dětí, Slavnostní vyřazení žáků 9. ročníku a ukončení školního roku, Besedy k volbě povolání, Besedy k prim. prevenci, Školní výlety, Zahradní slavnost

Sbírky: Mary's Meals, Květinový den, den proti rakovině

Aktivity, školení ZDARMA pro veřejnost (rodiče), pedagogy

– nabídky přes Bakaláře zákonným zástupcům žáků

– z webu <https://www.masblanik.cz/mistni-akcni-plan-vzdelavani/akce-map/>

III. Tematické bloky v rámci vyučovacích předmětů:

- sebezobčasnáví aktivity, rozvoj sociálních dovedností studentů
- akce připravované žáky školy: Mikulášské besídky, vánoční besídky, masopust, sportovní soutěže, akce školního parlamentu, školní diskotéka, učí žáci místo učitelů (28.03.), Den dětí, ...
- tematické bloky v rámci vyučovacích předmětů:
 - Problematika soc. patologie mládeže v současné literatuře
 - Globální problémy v současném světě
 - Xenofobie, rasismus
 - Kriminalita a represivní orgány
 - Hodnoty a hodnotová orientace
 - Bio-psycho-sociální model zdraví
 - Drogová závislost
 - Promiskuitní chování a riziko AIDS
 - Prostředí jako výchovný faktor
 - Poruchy chování
 - Biologické a sociokulturní faktory utváření osobnosti
 - Příprava na manželství, partnerství, rodičovství
 - Kontakt a mimojazyková komunikace

Prevence rizikového chování je součástí ŠVP a platných učebních osnov. Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v hodinách:

- Výchovy ke zdraví (osobnostní a sociální vývoj - osv, zdravý životní styl, proměny těla v pubertě, sexualita a bezpečný sex, návykové látky, péče o zdraví, zdraví a životní prostředí, mezilidské vztahy - sebezobčasnávání, vztahy, empatie, respektování, naslouchání, kooperace, komunikace, dospívání - psychické a sociální zrání, rizika předčasné sexuální zkušenosti, rizika závislostí - léky, chemické látky, návykové látky a zákon - život bez drog, projevy násilí - agresivita, šikana, týrání, sexuální zneužívání dětí, posilování duševní odolnosti - konflikty, sebezobčasnávání, ochrana zdraví, hygienické návyky, duševní hygiena - prevence zneužívání návykových látek, legislativa, krizové situace, asociální chování, týrané a zneužívané děti, základy sexuální výchovy, odolávání nátlaku, trestní odpovědnost, rozvoj osobnosti, základy duševní a tělesné hygieny)
- Výchovy k občanství (osv, právní minimum, finanční gramotnost, ochrana duševního vlastnictví, globální společenské problémy, člověk a morálka, člověk a dospívání, hledání sebe sama, náročná životní situace, právní řád, právní ochrana, trestní právo, příprava na pracovní uplatnění, sociální politika státu, životní perspektivy)
- Chemie, přírodopisu, přírodovědy (návykové látky, sexualita, plánované rodičovství, bezpečný sex, zdravá strava, zdravý životní styl, houby a zásady sběru - jedovaté rostliny, nebezpečné organismy, ochrana zdraví, zásady první pomoci, zdraví a nemoc, hygiena, kouření, alkohol, drogy, léky, pohlavní choroby, civilizační choroby)
- Zeměpisu (životní úroveň, život různých kultur, rasismus, xenofobie)
- Prvouky (zdravý životní styl)

- Vlastivědy, zeměpisu, dějepisu (osv, zdravý životní styl, sexuální výchova, hodnoty a etika)
- Českého jazyka (osv, komunikace)
- Tělesné výchovy (zdravý životní styl, využití volného času, mezilidské vztahy, seberealizace, sebepoznávání)

Různé aspekty preventivního působení jsou mezipředmětově koordinovány. Prevenci provádíme i tehdy, když nastane vhodná situace (např. dotazy dětí, schůzka rodičů, problém ve třídě).

I. stupeň

Po pěti letech mají děti umět:

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- mít základní sociální dovednosti
- umět se chránit před cizími lidmi
- mít základní zdravotní návyky
- umět si správně zorganizovat svůj volný čas
- umět rozlišit léky a návykové látky
- znát přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- znát následky užívání návykových látek
- umět odmítat

II. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci tak, aby byla probrána všechna témata, nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech výchova k občanství a výchova ke zdraví, přírodopis, chemie, dějepis, zeměpis, český jazyk a literatura, mediální výchova, chemie. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektového vyučování, skupinové práce, besed, přednášek, tvůrčího psaní, metod R. W. C. T., pořádání soutěží a účast na soutěžích, dotazníků, výstav, pozorování, anket, schránky důvěry, zájmových kroužků, konzultací, rozhovorů, testů, ...

Žáci před opuštěním ZŠ mají znát a umět:

- pojmenovat základní návykové látky
- znát jejich účinky na lidský organismus
- orientovat se v problematice závislosti
- znát základní právní normy
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- posilovat své sebevědomí
- správně se rozhodovat, odmítat
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- zvládat základní sociální dovednosti

IV. Partnerská a skupinová citlivost · volnočasové aktivity:

Gymnastika
Pohybové hry
Flétny
Anglický jazyk
Francouzský jazyk
Parkour
Tanečky
3D tisk
Psaní všemi deseti
Kresba
Ruční práce – pletení
Dramatický kroužek

Další volnočasové aktivity budou aktuálně nabídnuty na základě poptávky studentů.

Zákonný zástupce může dítě přihlásit přes anketu na Bakalářích do 22. září 2025.
Volnočasové aktivity budou zahájeny od 1. října 2025

Nabídka kroužků je každoročně aktualizována. Podrobné informace naleznete v Bakalářích a na webových stránkách školy.

V prostorách Základní školy Čechtice provozuje zájmovou činnost ZUŠ Vlašim. Obory: hudební, výtvarný, taneční a dramatický.

Spolupracujeme s Domečkem Vlašim - <https://www.mddmvlasim.cz/>,
<https://www.mddmvlasim.cz/rozvrhy-krouzku/>

V. Vzdělávání školního metodika prevence a pedagogických pracovníků školy

Další vzdělávání školního metodika prevence bude probíhat formou seminářů zejména v oblasti prevence a řešení šikany z aktuální nabídky DVPP. Vzdělávání pedagogických pracovníků bude zaměřeno zejména na oblast práce se třídou s možností využití financování přes šablony OP JAK. Regionální vzdělávání proběhne formou přednášek a besed od MAS Blaník.

Další způsoby:

- doplnění školní knihovny
- nástěnka ve sborovně

Setkávání školního MP s okresním MP. Školní MP informuje kolegy ve škole.

VI. Spolupráce pedagogických a nepedagogických pracovníků při plnění Školní preventivní strategie (ŠPS)

Ve škole pracuje ustálený tým prevence. Se školním poradenským pracovištěm spolupracují pedagogičtí zaměstnanci školy, asistentky pedagoga, družinářky. V rámci práce s třídními kolektivy se zapojují všichni třídní učitelé (1.-9. tříd). Metodickou oporu pro práci se třídou poskytuje Mgr. Eliška Kořínková jako výchovný poradce, Mgr. Jindra Toulová jako metodik prevence. Podporu v oblasti prevence závislostí máme v Drop In, pracovnících Magdaléna, o.p.s., Benešov. Oblast dobrovolnickou, organizaci sbírek či podporu akcí v zařízeních praxe našich žáků a studentů zajišťuje zejména vedení školy.

Nástěnka na chodbě - aktuální informace, důležité kontakty, konzultační hodiny, pedagogické rady; pozvánky na DVPP, besedy, přednášky.

Setkávání školního MP s okresním MP, školní MP informuje kolegy ve škole.

VII. Způsoby práce s rodiči

Jako obvykle budou rodiče seznámeni s Preventivním programem, programem proti šikanování a metodickým pokynem v oblasti omamných látek, v případech krádeže a vandalismu, o kompetencích OSPOD a školy při řešení situací, o nikotinových sáčcích prostřednictvím třídních učitelů na schůzkách s rodiči v listopadu 2024, v dubnu 2025. V písemné formě jim budou předány informace o aktivitách školy v rámci prevence rizikového chování, budou jim nabídnuty konzultační hodiny metodika prevence, výchovného poradce. Kontakt s rodiči udržují třídní učitelé a jejich prostřednictvím ostatní členové pedagogického sboru. Rodiče mají možnost podílet se na chodu školy prostřednictvím třídních důvěrníků (spolupráce se SRPDŠ) a volených zástupců ve školské radě.

Další způsoby:

Nástěnka na chodbě - aktuální informace, důležité kontakty, konzultační hodiny

Setkávání školního MP s okresním MP. Školní MP informuje přes třídní učitele zákonné zástupce žáků.

VIII. Žádosti o dotace, finanční zajištění primární prevence

Na financování aktivit specifické primární prevence ve školním roce 2025/2026 nebudou podány žádosti o dotace.

Finanční zajištění primární prevence

- vlastní prostředky školy
- prostředky OÚ, KÚ
- příspěvky rodičů
- projekt O2 Chytrá škola

Zpracovala: Mgr. Jindra Toullová, metodik prevence

Schválil: Ing. Pavel Jakubův, Bc., ředitel školy

V Čechticích 30.10.2025

IX. Přílohy

Příloha 1 - Školní program proti šikanování

Zpracováno podle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Škola je zodpovědná za bezpečnost žáků, má povinnost chránit je před násilím. Při šikaně jde vždy o projev patologických mezilidských vztahů. Pedagog musí šikanování mezi žáky/žákyněmi neprodleně řešit a každé oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Učitel, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestného činu, nadřizování či schvalování trestného činu, v krajním případě i podněcování k trestnému činu.

Za šikanu považujeme jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrášovat žáka/žákyni, popřípadě skupinu žáků. Cílené a opakované fyzické či psychické útoky vůči jedinci, který se neumí či nemůže bránit, např.: urážení, posmívání, nadávky, pomluvy, vydírání, bití, ničení a manipulace s věcmi (házení, schovávání, braní, ...), nucení k ponižujícím činnostem, násilnické příkazy, vyčleňování z kolektivu, útoky pomocí e-mailu, sms zpráv, ...

Přímé a nepřímé (varovné) znaky šikanování mohou být:

1. Žák/žákyně je o přestávce sám, chodí do školy těsně před začátkem vyučování, do třídy těsně před zvoněním nebo až s učitelem/učitelkou.
2. Vyhledává blízkost učitelů.
3. Zhoršení prospěchu, nadměrná absence, objevuje se neomluvená absence.
4. Má v nepořádku své školní potřeby – poškozené, špinavé, rozházené.
5. Odřenina, modřiny, zranění.
6. Nejistota, ustrašenost při vystoupení před třídou.
7. Žák/žákyně je smutný/á, nešťastný/á, depresivní.
8. Od ostatních žáků je častován posměšky, kritikou, nadávkami, hrubými žerty. Je tělesně napadán, agresí neoplácí. Dostává panovačné příkazy a podřizuje se jim.

Stádia šikanování:

1. Zrod ostrakismu. Mírné, nejčastěji psychické formy násilí, postižený je neoblíbený, neuznáváný. Ostatní ho odmítají, pomlouvají, je terčem vtipů.
2. Fyzická agrese. Provádí ji agresivní jedinec nebo je „ventilem“ celé třídy při odreagování napětí. V zátěžových situacích třídy totiž začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod.
3. Vytvoření jádra. Ve třídě vznikne skupina agresorů, kteří začínají spolupracovat. Náhodné šikanování se mění na systematické.
4. Většina přijímá normy. Většina třídy přijímá chování agresorů jako normu. I mírní a ukáznění žáci se pod tlakem skupiny aktivně účastní týrání spolužáka.
5. Totalita. Žáci třídy jsou rozděleni na agresory a postižené. Šikanování se stává skupinovým programem.

Komponenty programu:

1. Zmapování situace – analýza a evaluace. Třídní učitel v průběhu školního roku sleduje vztahy mezi žáky ve třídě. V případě podezření na šikanu oznámí tuto skutečnost školnímu metodikovi prevence, který zajistí sociometrické šetření.

2. Motivování pedagogů pro změnu. Pedagogové by měli znát přímé a nepřímé signály šikanování, rozpoznat rozdíly mezi škádlením a šikanováním. Seznámení se skutečným stavem šikany by mělo být základním motivačním prvkem pro její řešení.

3. Společné vzdělávání a supervize. Školní metodik prevence (dále jen metodik) se pravidelně vzdělává v otázkách prevence a řešení šikany. Důležité informace předává ostatním pedagogům v rámci pedagogických rad. Dobrá komunikace mezi pedagogy umožňuje pružně reagovat v krizových situacích. Průběžně je doplňována knihovna metodika odbornými publikacemi, které jsou k dispozici i ostatním pedagogům. Školní metodik prevence se pravidelně účastní setkání ŠMP ve Spolkovém domě ve Vlašimi.

4. Užší realizační tým · Ředitel školy · Školní metodik prevence · Výchovný poradce · Školní psycholog

5. Společný postup při řešení šikanování – Krizový plán:

a) Situace, které škola zvládne řešit sama. Pokud mají pracovníci školy, žáci/studenti či jejich rodiče podezření na šikanu, neprodleně tuto skutečnost oznámí metodikovi prevence. Žáci/studenti k tomu mohou využít i schránku důvěry ve studovně. ·

Metodik prevence informuje ředitele školy.

Třídní učitel s metodikem prevence zahájí šetření:

- rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili
- nalezení vhodných svědků - individuální rozhovor se svědky
- zajištění ochrany obětem
- předběžné vyhodnocení a volba za dvou typů rozhovoru, rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (metoda usmíření, rozhovor s agresory, metoda vnějšího nátlaku, působení externisty)

- realizace vhodné metody (usmíření, vnější nátlak)

Metodik prevence průběh šetření zapisuje a zápisy archivuje. Metodik prevence informuje průběžně ředitele školy o výsledcích šetření.

O výsledcích šetření a preventivních opatřeních je informován rodič (oběti i agresora) ředitelem školy za přítomnosti metodika prevence a třídního učitele.

Třídní učitel navrhuje následná výchovná opatření pro potrestání agresorů (napomenutí TU, důtka TU, důtka ŘŠ, snížený stupeň z chování). Třídní učitel informuje rodiče žáků na pravidelné třídní schůzce, že ve třídě se vyskytla šikana a byla řešena.

Třídní učitel, metodik prevence a výchovný poradce spolupracují při tvorbě intervenčního programu pro třídu, kde byla prokázána šikana.

Metodik prevence informuje všechny učitele, kteří ve třídě učí o intervenčních postupech.

Metodik prevence dále sleduje různými metodami situaci ve třídě.

Pokročilá stádia šikany:

· Okamžitá záchrana oběti, zastavení skupinového násilí zaměstnancem školy, který byl svědkem takového jednání.

Zaměstnanec školy informuje neprodleně metodika prevence, ten informuje ředitele školy nebo zaměstnanec školy informuje přímo ředitele školy.

Pomoc a podpora oběti je zajištěna školním psychologem, příp. metodikem prevence. V případě potřeby přivolání rychlé lékařské pomoci tak učiní ihned zaměstnanec školy, který byl svědkem události.

Metodik prevence zajistí zabránění domluvě agresorů na křivé skupinové výpovědi.

Rychlý postup při vyšetřování – svolání schůzky ředitel školy, třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, školní psycholog – domluva na postupu při vyšetřování. ·

Ředitel školy podá oznámení na policii ČR.

Metodik prevence naváže kontakt s externími odborníky na šikanu - PPP, SVP.

Ředitel školy informuje rodiče oběti i agresora.

Vyšetřování je v případě možnosti vedeno s externími odborníky na šikanu, v každém případě za přítomnosti metodika prevence a ředitele školy.

Uskutečnění výchovné komise s rodiči agresora.

Uložení výchovného opatření po projednání v pedagogické radě nebo na základě rozhodnutí výchovné komise (dle závažnosti: důtka ředitele školy, snížený stupeň z chování).

Ředitel školy může doporučit rodičům agresora dobrovolné umístění žáka do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu.

Ředitel školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou agresora, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Ředitel školy podle závažnosti situace umožní agresorovi individuální výchovný plán, v případě potřeby metodik prevence nebo školní psycholog zprostředkuje agresorovi péči PPP, SVP či psychiatra.

Školní psycholog zprostředkuje oběti odbornou psychologickou či psychoterapeutickou péči.

Třídní učitel informuje rodiče žáků na mimořádné třídní schůzce, že ve třídě se vyskytla šikana a byla řešena.

Třídní učitel, metodik prevence a výchovný poradce spolupracují při tvorbě intervenčního programu pro třídu, kde byla prokázána šikana.

Metodik prevence informuje všechny učitele, kteří ve třídě učí o intervenčních postupech.

Metodik prevence dále sleduje různými metodami situaci ve třídě.

Šikana zaměřená na učitele:

Pokud má pedagog podezření na šikanu své osoby nebo kolegy, neprodleně tuto skutečnost oznámí řediteli školy.

Žáci/studenti mohou toto učinit i anonymně prostřednictvím schránky důvěry, nebo online přes platformu Nenech to být.

V případě bezprostředního ohrožení si pedagog zajistí pro sebe bezpečí (např. odejde ze třídy, přivolá si pomoc, ...) a požádá o spolupráci jiného kolegu nebo vedení školy pro zajištění dohledu ve třídě, případně izolaci agresora a zajištění bezpečí pro ostatní žáky, vyžaduje-li to situace.

Pomoc a podpora oběti je zajištěna školním psychologem, ředitelem školy příp. metodikem prevence. V případě potřeby přivolání rychlé lékařské pomoci tak učiní ihned zaměstnanec školy, který byl svědkem události.

Ředitel školy ve spolupráci s metodikem prevence a výchovným poradcem zahájí šetření.

V případě kyberšikany zajistí ředitel školy odstranění kompromitujících informací z kyberprostoru.

Ředitel školy informuje Policii ČR, rodiče agresora a v případě nezletilého žáka, který je agresorem také OSPOD.

Uskutečnění výchovné komise s rodiči agresora.

Uložení výchovného opatření po projednání v pedagogické radě nebo na základě rozhodnutí výchovné komise (dle závažnosti: důtka ředitele školy, snížený stupeň z chování).

Ředitel školy může doporučit rodičům agresora dobrovolné umístění žáka do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu.

Metodik prevence/školní psycholog zprostředkuje oběti odbornou psychologickou či psychoterapeutickou péči.

Třídní učitel, metodik prevence a výchovný poradce spolupracují při tvorbě intervenčního programu pro třídu, kde byla prokázána šikana.

Třídní učitel informuje rodiče žáků na mimořádné třídní schůzce, že ve třídě se vyskytla šikana a byla řešena.

Metodik prevence dále sleduje různými metodami situaci ve třídě.

Primární prevence v třídnických hodinách

V průběhu školního roku třídní učitelé sledují vztahy ve třídě, podílí se na jejich rozvoji a celkovém zlepšení klimatu. Žáci jsou poučeni o tom, co je a není šikana a na koho se mohou případně obrátit (třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce, vedení školy, školní psycholog). Žáci mohou využít schránky důvěry a online platformu Nenech to být.

Primární prevence ve výuce

Problematika šikany je začleněna zejména ve vyučovacích předmětech prvouka, výchova ke zdraví, výchova k občanství, třídnické hodiny, mediální výchova.

Primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování

Škola vytváří a zajišťuje pro žáky programy na podporu sebevědomí, komunikace, programy posilující zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy. Škola organizuje adaptační pobyt pro žáky po dohodě s rodiči.

Ochranný režim

Školní řád stanoví pravidla chování žáků ve škole, zakazuje násilí vůči spolužákům a stanoví způsob potrestání. V souladu s pracovním řádem je zajištěn dohled pedagogů před začátkem vyučování a o přestávkách.

Spolupráce s rodiči

Zákonní zástupci žáků jsou seznámeni na třídní schůzce s Preventivním programem, jehož součástí je Školní program proti šikanování. Je taktéž umístěn na webových stránkách školy.

Školní poradenské služby

Výchovný poradce: Mgr. Eliška Kořínková

Telefon: +420 317 853 112; E-mail: eliska.korinkova@zscechtice.cz

Konzultační hodiny: dle individuální domluvy

Psychologické poradenství: spolupráce se ZŠ Vorlina Vlašim (psycholog Mgr. Karel Pich)

Telefon: 737 570 132 Konzultační hodiny: dle individuální domluvy

Školní metodik prevence: Mgr. Jindra Toullová

Telefon: +420 317 853 112; E-mail: jindra.toulova@zscechtice.cz

Konzultační hodiny: dle individuální domluvy

Kontakty jsou uvedeny na webových stránkách školy.

Spolupráce se specializovanými zařízeními

Škola spolupracuje s PPP Benešov a Vlašim, s Okresní metodičkou prevence (Mgr. Renata Sládková), s Krajskou školskou koordinátorkou prevence (Středočeský kraj, Pavla Hemerková).

Školní program proti šikanování byl schválen pedagogickou radou 12.11.2025.

Ředitel školy: Ing. Pavel Jakubův, Bc. Metodička prevence: Mgr. Jindra Toulová

Příloha 2 - Pokyny v oblasti alkoholu, omamných a psychotropních látek

Zpracováno podle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

1. Všichni pedagogové (i ostatní zaměstnanci školy) mají oznamovací povinnost vůči řediteli/ředitelce školy, jestliže zaznamenají, že žák/žákyně vstupuje do školy nebo na pracoviště mimo budovu školy, kde probíhá výuka, nebo na akci organizovanou školou pod vlivem alkoholu nebo OPL, dále že žák/žákyně požívá, donáší, přechovává nebo distribuuje alkohol nebo OPL.

2. Třídní učitelé seznamují žáky/žákyně na začátku školního roku se zákazem požívání, nošení, přechovávání a distribucí návykových látek v prostorách školy v době vyučování, ale i při mimoškolních akcích a aktivitách (výlety, exkurze, kurzy, zájmové aktivity). Zákaz platí i na vstup do školy nebo na pracoviště mimo budovu školy, kde probíhá výuka, nebo na akci organizovanou školou pod vlivem alkoholu nebo OPL. Tato upozornění jsou i součástí poučení o BOZ před každou akcí organizovanou školou.

3. Žáci/žákyně jsou zároveň vždy seznámeni v souladu se školním řádem se sankcemi, které je v této oblasti mohou postihnout.

I. Opatření v případě nálezu návykové látky v prostorách školy:

1. Látku nepodrobovat žádnému testu.
2. Informovat vedení školy spolu s písemným záznamem.
3. O nález vyrozumět Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění látky.
4. V případě časové překážky na straně policie vložit látku za přítomnosti dalšího pracovníka s použitím ochranných pomůcek (rukavice) látku do obálky, napsat datum, čas a místo nálezu.
5. Obálku přelepit a přelep opatřit razítkem školy a podpisem a uschovat do trezoru.
6. Následně látku předat policii ČR.

II. Opatření v případě nálezu návykové látky u žáka/žákyně:

1. Zabavit látku.
2. Látku nepodrobovat žádnému testu.
3. O nález vyrozumět vedení školy.
4. V přítomnosti ředitele/ředitelky školy nebo jeho/jejího zástupce/zástupkyně sepsat o nález záznam s vyjádřením žáka/žákyně, u kterého/které byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezu a jméno žáka/žákyně. Zápis podepíše i žák/žákyně, u kterého/které byla OPL nalezena. Kopii zápisu předat školnímu metodikovi prevence a třídnímu učiteli. V případě, že zápis odmítá žák/žákyně podepsat, uvede se tato skutečnost do zápisu.
5. Vyrozumět Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění látky.
6. Informovat zákonného zástupce nezletilého žáka/žákyně.
7. V případě, že je látka nalezena u žáka/žákyně, který/á se jí intoxikoval/a, předat látku přivolanému lékaři.

III. Opatření v případě konzumace návykové látky žákem/žákyní:

1. Odebrat za přítomnosti další osoby a s použitím ochranných pomůcek návykovou látku žákovi/žákyni, zabránit mu/jí v další její konzumaci.
2. Posoudit, zda žákovi/žákyni nehrozí akutní nebezpečí. V případě ohrožení na zdraví a životě zajistí škola nezbytnou pomoc a volá lékařskou službu první pomoci a vyrozumí Policii ČR.
3. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, sepsat záznam s vyjádřením žáka/žákyně, vyrozumět vedení školy, záznam předat metodikovi prevence (kopii záznamu třídnímu učiteli).

4. Pokud žák/žákyně je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, vyrozumí škola zákonného zástupce a vyzve ho, aby si osobně převzal žáka/žákyni do své péče, protože není způsobilý k pobytu ve škole. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů (může od něho vyžadovat pomoc). Zletilý žák/žákyně je povinen/na opustit budovu školy.
5. Skutečnost, že nezletilý žák/žákyně konzumoval/a návykovou látku, škola vždy oznámí jeho zákonnému zástupci.
6. Škola oznámí orgánu sociálně právní ochrany dítěte, že nezletilý žák/žákyně konzumoval OPL, u alkoholu a tabákových výrobků při opakované konzumaci.
7. Z konzumace návykových látek škola vyvodí sankce stanovené školním řádem.
8. Distribuce návykových látek je protiprávním jednáním. Množství, které žák/žákyně distribuuje, není nijak rozhodující. V případě důvodné podezření na distribuci návykových látek ve škole, vyrozumí pracovník Policii ČR. Jestliže se tohoto činu dopustila osoba nezletilá, nebo bylo namířeno proti nezletilé osobě, vyrozumí škola také zákonného zástupce žáka/žákyně a OSPOD obce s rozšířenou působností.
9. Přechovávání návykových látek je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které v danou chvíli u sebe žák/žákyně má, je rozhodující pro posouzení, zda se jedná o přestupek nebo trestný čin. Proto je třeba vždy ihned vyrozumět Policii ČR, zkontaktovat s ní další postup, informovat zákonného zástupce nezletilého žáka/žákyně, žáka/žákyni izolovat od ostatních. Nelze provádět osobní prohlídku žáka a jeho věci.

IV. Opatření v případě důvodného podezření, že některý žák/žákyně má návykové látky u sebe:

1. Řešení spadá do kompetence Policie ČR, vyrozumět tedy bezodkladně Policii ČR, zkontaktovat s ní další postup.
2. Informovat zákonného zástupce nezletilého žáka/žákyně.
3. Izolovat žáka/žákyni do příjezdu policie od ostatních žáků, žák/žákyně je pod dohledem pedagogického pracovníka.
4. U žáka/žákyně v žádném případě neprovádět osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věci!!!

Pokyny v oblasti alkoholu a omamných a psychotropních látek byly projednány pedagogickou radou 12.11.2025.

Ředitel školy: Ing. Pavel Jakubův, Bc. Metodička prevence: Mgr. Jindra Toulová

Příloha 3 - Pokyny v případě krádeže a vandalismu

Zpracováno podle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

1. V souladu se školním řádem jsou žáci/studenti poučeni o riziku odcizení cenných předmětů, které přinášejí do školy, a upozorněni na nevhodnost nošení předmětů, jež nesouvisí s vyučovacím procesem. Učitelé v případě potřeby žákům/studentům umožní dočasnou úschovu těchto cenností na zabezpečeném místě.

2. V souladu se školním řádem jsou žáci/studenti upozorněni na skutečnost, že každý je odpovědný za škodu, kterou svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu.

V případě škody vzniklé spolužákovi/spolužačce nebo pracovníkovi/pracovníci školy se preferuje vypořádání přímo s dotčenou osobou tak, aby došlo k nápravě vztahu mezi poškozeným a zlodějem.

Při vzniku škody na školním majetku je pořízen záznam a hledán viník. V případě odhalení viníka škola vymáhá náhradu škody na něm, u nezletilého na jeho zákonném zástupci. Pokud nedojde k dohodě o náhradě škody, vymáhá se tato náhrada soudní cestou.

3. V souladu se školním řádem jsou žáci/studenti upozorněni na sankce, které škola použije v případě, že žákovi/studentovi prokáže krádež nebo vandalismus v budově školy, v zařízeních mimo školu, kde se realizuje vzdělávání, nebo na akcích organizovaných školou.

4. Všechny žáky/studenty vést k tomu, aby si všímali protiprávního jednání a okamžitě o něm informovali pedagogické pracovníky.

5. U každého podezření o výskytu krádeže a vandalismu musí být vždy informována ředitelka školy.

6. Každou nahlášenou krádeží se zabývat, avšak škola nemá právo „vyšetřovat“.

Postupy a doporučení pro pedagogy:

1. Ohlásit krádež (vandalismus) vedení školy.

2. Pořídit záznam o krádeži (vandalismu) a jejím šetření, včetně výpovědi poškozeného. Záznam předat metodikovi prevence, kopii záznamu třídnímu učiteli/vedoucímu studijní skupiny (obsahuje informace: kdo-kdy-kde-jak-proč-čím).

3. Vyrozmět ihned zákonného zástupce žáka/studenta / osobu plnící vyživovací povinnost vůči poškozenému žákovi/studentovi.

4. V případě škody nad 10.000 Kč nebo v případě vloupání nahlásit událost na Policii ČR, jedná se o trestný čin. V případě ukradené věci v hodnotě menší než 10.000 Kč se jedná o přešupek proti majetku.

5. Na policii ohlásit událost i v případě, že to poškozený nebo jeho zákonný zástupce/osoba plnící vyživovací povinnost žádá.

6. Vyrozmět vždy zákonného zástupce/osobu plnící vyživovací povinnost zloděje, nicméně až po prošetření příčin chování.

7. V případě opakovaného jednání, kdy zvolená výchovná opatření nemají žádný účinek, ohlásit událost na oddělení sociálně právní ochrany dětí obecního úřadu s rozšířenou působností.

Příloha 4 - Tabulka kompetencí OSPOD a školy při řešení situací

SITUACE	ŠKOLA - kompetence	OSPOD - kompetence
ZÁŠKOLÁCTVÍ	<i>Vyčerpání možností dle pokynu MŠMT, až poté může OSPOD zasáhnout.</i>	<i>Samotné neplnění školní docházky nezakládá ohrožení dítěte.</i>
Do 10 neomluvených hodin	• pozvání rodiče (doporučený dopis) • projednání důvodů absence, vysvětlení důsledků • nabídka odborné pomoci • zápis s dohodnutými závěry a kroky k nápravě podepsaný rodiči (doporučení i dítětem) • uplatnění výchovných opatření	• není v kompetenci OSPOD
10 – 25 neomluvených hodin	• svolání výchovné komise (přizvání OSPOD) • zápis z výchovné komise	• účast na výchovné komisi • základní poradenství • vyhodnocení situace
Nad 25 neomluvených hodin	• oznámení o přestupku (ne OSPOD) • zaslání kopie OSPOD s popsáním situace	• vyhodnocení situace
Pokračující neomluvené hodiny	• využití výchovných opatření • doporučení využití odborné pomoci • oznámení na PČR (kopie OSPOD) • pokud dítě OSPOD vyhodnoceno, jako ohrožené – zpráva OSPOD	• spolupráce s PČR • vyhodnocení situace • pokud dítě vyhodnoceno jako ohrožené - využití metod sociální práce (svolání případové konference, využití výchovných opatření)
Skryté záškoláctví	• projednání situace s rodiči a dítětem • doporučení odborné pomoci • žádost rodiči o potvrzení lékaře o návštěvě ordinace	• v případě vyčerpání možností školou základní poradenství • vyhodnocení situace
ŠIKANÁ	<i>Postup dle metodického pokynu MŠMT</i>	<i>OSPOD není oprávněn prošetřovat šikanu.</i>

Šetření šikany	• posouzení závažnosti šikany • využití odborných technik • identifikace rolí a závažnosti • využití pomoci externích odborníků	• není v kompetenci OSPOD
Řešení šikany	• jasné prošetření role obětí x agresor • svolání výchovné komise (přizvání OSPOD) • využití výchovných opatření	• účast na výchovné komisi • základní poradenství • vyhodnocení situace
Řešení šikany v případě vyhodnocení možného spáchání TČ	• oznámení na PČR • zaslání kopie OSPOD s popsáním situace	• spolupráce s PČR • spolupráce s rodinou v rámci řízení
NEPLNĚNÍ ŠKOLNÍCH POVINNOSTÍ/CHOVÁNÍ	<i>Vyčerpání možností školy při řešení situace, než bude moci OSPOD vstoupit</i>	<i>Pokud se rodiče snaží situaci řešit ve spolupráci s odborníky dítě automaticky ohrožené.</i>
Neplnění školních povinností	• výchovná opatření dle školního řádu • projednání situace dítětem a rodiči • nabídka odborné pomoci • propojení s odborníky za souhlasu rodičů	• není v kompetenci OSPOD, pokud: - neznamená výrazné ohrožení (kouření, nenošení pomůcek) - rodičovská odpovědnost (oblečení, vši, apod.)
Agresivní chování	• výchovná opatření dle školního řádu • pozvání rodiče (doporučený dopis) • projednání situace • nabídka odborné pomoci • zápis s dohodnutými závěry a kroky k nápravě podepsaný rodiči (dítětem) • svolání výchovné komise • zpráva OSPOD s popsányými kroky	• zjištění, zda škola vyčerpala možnosti • účast na výchovné komisi • základní poradenství (zda rodiče spolupracují s odborníky) • vyhodnocení situace
Oznámení agresivního chování dle ust. § 31 odst. 2 školského zákona	• sdělení OSPOD s konkrétními kroky, které škola učinila a jaká opatření přijala.	• základní poradenství • zjištění, jaké škola vyčerpala možnosti • vyhodnocení situace

Akutní situace/duševní onemocnění	• přivolání RZS • řešení situace s rodiči • doporučení odborné pomoci • propojení s odborníky za souhlasu rodičů • sdělení OSPOD s konkrétními kroky, které škola učinila a jaká opatření přijala (pokud rodiče odmítají situaci řešit)	• nemá kompetenci řešit akutní zdravotní situaci • poskytnutí základního poradenství • zjištění možnosti pomoci (zda rodiče spolupracují s odborníky) • vyhodnocení situace
NÁVYKOVÉ LÁTKY	<i>Nastavení spolupráce se službami, spolupráce s PČR</i>	<i>OSPOD posuzuje závažnost ohrožení užíváním OPL</i>
Podezření na užívání OPL	• projednání situace s rodiči a dítětem • doporučení odborné pomoci • svolání výchovné komise (zvážit její vhodnost) • oznamovací povinnost OSPOD	• prošetření situace • vyhodnocení situace • v případě ohrožení snaha o stabilizaci situace – IPOD
Podezření na distribuci OPL	• kontaktování PČR • svolání výchovné komise (zvážit její vhodnost) • zpráva OSPOD s popisem situace	• spolupráce s PČR • spolupráce s rodinou v rámci řízení • vyhodnocení situace
Akutní intoxikace	• přivolání RZS • přivolání rodičů • zpráva OSPOD s popisem situace	• nemá kompetence řešit akutní zdravotní situaci • prošetření situace • vyhodnocení situace • v případě ohrožení zdraví nezletilého, zajištění ochrany
MIMOŠKOLNÍ AKTIVITA	<i>Omezené možnosti, spolupráce s MP, PČR</i>	<i>Povinnost prošetření oznámení</i>
Rizikové chování mimo školu	• nastavení spolupráce s MP, PČR • vyhodnocení míry ohrožení • projednání situace s rodiči • informace OSPOD, pokud dítě školou vnímáno jako ohrožené	• prošetření situace • základní poradenství • vyhodnocení situace • spolupráce s MP, PČR

Kyberšikana	• oznámení PČR • oznámení OSPOD	• oznámení PČR • spolupráce s PČR • řešení situace s rodinou a dítětem • vyhodnocení situace
SYNDROM CAN/DN	<i>Oznamovací povinnost vůči OSPOD. Není doporučeno vlastní hloubkové šetření.</i>	<i>Povinnost prošetření situace. V případě akutního ohrožení přijetí opatření na ochranu.</i>
Zjištění možného týrání/zneužívání/ DN	• bezodkladné oznámení OSPOD (nedoporučuje se vlastní šetření) • nastavení spolupráce s OSPOD	• prošetření situace s ohledem na citlivost/okamžitý postup • vyhodnocení situace • v případě ohrožení zdraví nezletilého zajištění ochrany • kontaktování PČR
PROTIPRÁVNÍ JEDNÁNÍ	<i>Princip zamezení dvojího trestání. Spolupráce s PČR</i>	<i>OSPOD účastníkem trestního řízení – spolupráce s dítětem a rodinou.</i>
Spáchání protiprávního jednání na půdě školy	• řešení situace s rodiči a dítětem • oznámení PČR • informace OSPOD	• spolupráce s PČR • spolupráce s rodinou v rámci řízení
Opakované protiprávní jednání na půdě školy, které nedosahuje TČ	• výchovná opatření dle školního řádu • pozvání rodiče (doporučený dopis)	• zjištění, zda škola vyčerpala možnosti řešení situace • základní poradenství • vyhodnocení situace
	• projednání situace s rodiči a dítětem • svolání výchovné komise (za účasti OSPOD) • sdělení OSPOD s konkrétními kroky, které škola učinila a jaká opatření přijala (pokud rodiče odmítají situaci řešit)	• pokud ohrožené dítě – zpracování IPOD
ROZVODOVÉ SPORY, KONFLIKTY MEZI RODIČI	<i>Právo školy na informace o rozhodnutí soudu.</i>	<i>Rozvodové spory primárně rodičovské odpovědnost.</i>

Rozvodové spory	• pravomocné rozhodnutí soudu • právo rodičů na informace o dítěti • odkázání na OSPOD/soud	• základní poradenství, poučení o rodičovské odpovědnosti • vyhodnocení situace
Vykázání	• obsah usnesení o vykázání • dítě uvedeno jako oběť - zamezení kontaktu s dítětem • snaha rodiče o kontakt – volání PČR a informace OSPOD	• spolupráce s PČR • vyhodnocení dítěte jako ohroženého
Konfliktní prostředí v rodině	• projednání situace s rodiči • informování OSPOD (pokud dlouhodobost, intenzita)	• prošetření situace • základní poradenství, poučení o rodičovské odpovědnosti • vyhodnocení situace
ZANEDBÁNÍ/ŠPATNÉ HYGIENICKÉ NÁVYKY	<i>Spolupráce s rodiči, pediatrem, krajskou hygienickou stanicí</i>	<i>Náleží do rodičovské odpovědnosti. OSPOD jen v případě závažného ohrožení.</i>
Nesprávné a nedostatečné hygienické návyky	• pozvání rodiče (doporučený dopis) • projednání situace s rodičem • žádost o spolupráci pediatr • oznámení krajské hygienické stanici • svolání výchovné komise • sdělení OSPOD s konkrétními kroky, které škola učinila a jaká opatření přijala (pokud rodiče odmítají situaci řešit)	• účast na výchovné komisi • základní poradenství • vyhodnocení situace
Zanedbání znamenající ohrožení dítěte (dítě na ulici, nedostatečná péče)	• bezodkladné informování OSPOD	• prošetření situace • vyhodnocení situace • v případě ohrožení zdraví nezletilého, zajištění ochrany
NÁSTUP DÍTĚTE DO POVINNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	<i>Plně v kompetenci školy a přestupku na úseku školství</i>	<i>Není kompetence OSPOD</i>
Předškolní vzdělávání	• výzva k plnění povinného vzdělávání (doporučený dopis) • oznámení přestupku • oznámení PČR	• není v kompetenci OSPOD

Nevyzvednutí dítěte rodiči	• kontaktování rodiče, příbuzného • kontaktování pověřené osoby úřadu (pokud nedostupný až PČR)	• kroky k zajištění péče o dítě až když OSPOD kontaktován (primárně zajišťuje obec)

** základní poradenství může zahrnovat – pohovor s rodiči, pohovor s dítětem, prošetření situace, poučení o možnostech, doporučení návazných služeb a pomoci*

*** v případě vyhodnocení dítěte jako ohroženého zpracování Individuálního plánu ochrany dítěte*

Příloha 5 – Vzor podání podnětu na OSPOD

PODNĚT OSPOD NA MOŽNÉ OHROŽENÍ DÍTĚTE	
Název školy:	
Adresa školy:	
Jméno a příjmení žáka:	Datum narození:
Bydliště:	Třída:
Jméno a příjmení zák. zástupce:	Kontakt:
Důvod oznámení:	<i>např.: agresivní chování, pokračující neomluvené hodiny, podezření na OPL....</i>
Popis situace: – <i>konkrétní popis situace</i> – <i>důvody ohrožení dítěte</i>	
Opatření přijatá spolužáka... Udělení výchovných (typ/datum/důvod):	školou: <i>např.: důtka třídního učitele/30.3.2018/napadení</i> opatření
Projednáni situace s rodiči a dítětem (datum):	
Využití odborné pomoci (název/využívají/odmítli):	<i>např.: nabídnuta školní psycholožka/odmítli dochází k dětskému psychiatrovi....</i>
Další přijatá opatření:	<i>např.: konzultace s výchovnou poradkyní, kontakt s pediatrem...</i>
Další informace:	<i>např.: rodiče rozvedeni – nezl. v péči matky ...</i>
Přílohy:	– <i>zápis o projednání situace s rodiči a dítětem (zápis z výchovné komise)/kopie pozvánky s doporučeným dopisem</i> – <i>výkaz o udělených výchovných opatření /neomluvených hodinách</i> – <i>zápis se závěrem doporučení odborné pomoci</i> – <i>další záznamy, listiny o situaci a dosavadních postupech</i>

Příloha 6 – Nikotinové sáčky – přehled legislativy

Zpracoval Mgr. Michal Kobzáň – krajský protidrogový koordinátor

Jedná se o malé bílé sáčky obsahující rostlinná celulózní vlákna (bílý prášek) napuštěná nikotinem, aditivami, sladidly a příchutěmi (Kulhánek, Baptistová & Orliková, 2022). Nikotinové sáčky se podobají porcovanému tabáku (snus), avšak neobsahují žádný tabák. Sáčky se aplikují do úst, kde se nechají působit (mezi rty a dásní) po dobu 15 minut a déle. Obsahují různé množství nikotinu, obvykle 2–24, ale i až 50 mg nikotinu/gram sáčku (sáček má zhruba 0,5 gramu), do těla se dostane asi 10–20 %. Pro srovnání: cigareta obsahuje kolem 10 mg, do těla se dostane asi 1–2 mg. Riziko užívání spočívá zejména ve velmi vysokých dávkách nikotinu, které se mohou pohybovat až mezi 20–50 mg na jeden sáček.¹

Hlavní účinnou látku nikotinových sáčků představuje samotný nikotin. V obecné rovině lze nikotin považovat za vysoce návykový neurotoxin (Benowitz, 2009). Tato látka dále ovlivňuje kardiovaskulární systém, způsobuje vazokonstrikci, zvyšuje srdeční pulz a krevní tlak (Benowitz, 2009).²

Kromě nikotinu obsahují vodu, vlákna celulózy, aroma, zvýrazňovače chuti, zahušňovač, umělá sladidla, sůl, další konzervační látky a regulátory kyselosti/látky upravující pH (zásadité pH zajišťuje rychlou absorpci nikotinu přes ústní sliznici).

Vzhledem k tomu, že nikotinové sáčky neobsahují tabák, nevztahovaly se na tento výrobek v ČR právní předpisy pro regulaci tabákových výrobků. Absence jednoznačné právní definice nikotinových sáčků neumožňovala jejich přesné zařazení a stanovení požadavků pro výrobu, dovoz, prodej a distribuci, balení, značení, reklamu atd. Novelou zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, která nabyla účinnosti 12. 5. 2021, byla pro tyto výrobky vytvořena nová definice. Zákon č. 110/1997 Sb. definuje tyto výrobky jako „nikotinový sáček bez obsahu tabáku, který dále specifikuje jako „výrobek bez tabáku obsahující nikotin pro orální užití, který není upraven přímo použitelným předpisem Evropské unie.

Konkrétní požadavky na složení, vzhled, jakost a vlastnosti nikotinových sáčků by měla stanovit vyhláška. Podmínky pro regulaci prodeje nikotinových sáčků by dále měly být upraveny, podobně jako u tabáku a alkoholu, v zákoně č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Zákon však v současné podobě o nikotinových sáčcích nepojednává, a je tudíž nutná jeho novelizace.³

Regulací nikotinových sáčků nejen v rámci EU se zabývá výzkumná zpráva *Innovation and less harmful alternatives to tobacco: The case of nicotine pouches regulation* (Fjellner, 2020). Autor shrnuje, že EU doposud nemá jednotné pokyny, jak by členské státy měly regulovat nikotinové sáčky. Na výrobek se nevztahuje tabáková směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU (tzv. TPD), ani nepatří do žádné jiné specificky regulované kategorie produktů. Na nikotinové sáčky se však, stejně jako na neregulované spotřební zboží, vztahuje směrnice o obecné bezpečnosti výrobků.⁴

¹ KULHÁNEK, A., ŠEJVL, J., Příloha č. 13 Tabákové výrobky, výrobky určené ke kouření a nikotinové, Metodické doporučení PPRCH, MŠMT

² KULHÁNEK, A., BAPTISTOVÁ, A., ORLÍKOVÁ, B. Nikotinové sáčky: nový fenomén na trhu nikotinových a tabákových výrobků v České republice. *Adiktol. prevent. léčeb. praxi.* 2022; 5 (1), 26–33; <https://doi.org/10.35198/APLP/2022-001-0003>.

³ KULHÁNEK, A., BAPTISTOVÁ, A., ORLÍKOVÁ, B. Nikotinové sáčky: nový fenomén na trhu nikotinových a tabákových výrobků v České republice. *Adiktol. prevent. léčeb. praxi.* 2022; 5 (1), 26–33; <https://doi.org/10.35198/APLP/2022-001-0003>.

⁴ KULHÁNEK, A., BAPTISTOVÁ, A., ORLÍKOVÁ, B. Nikotinové sáčky: nový fenomén na trhu nikotinových a tabákových výrobků v České republice. *Adiktol. prevent. léčeb. praxi.* 2022; 5 (1), 26–33; <https://doi.org/10.35198/APLP/2022-001-0003>.

S nikotinovými sáčky, jakožto zcela novým výrobkem, je spojena celá řada otázek a veřejnozdravotních výzev. Doposud nejsou podrobně popsány zdravotní důsledky dlouhodobého užívání včetně závislostního potenciálu těchto produktů. Řada zemí v současně době hledá optimální model právní definice a regulace výrobků na trhu. Analogicky tomuto stavu také reklama a propagace nejsou doposud adekvátně regulovány, a to nejen v místech prodeje, ale také na internetu.

Odborníci vedou diskuze ohledně potenciálu nikotinových sáčků u strategií snižování rizik (harm reduction) a také, zda by tyto výrobky mohly být zařazeny mezi konvenční produkty náhradní nikotinové terapie při léčbě závislosti na nikotinu. Další výzvy spočívají v nastavení účinných preventivních strategií, které by ochránily vulnerabilní cílové skupiny (děti, dospívající a nekuřáky) a současně umožnily existenci výrobků na trhu pro současné uživatele tabáku a nikotinu. Podobně jako v případě elektronických cigaret a zahřívání tabáku také fenomén nikotinových sáčků vyžaduje dlouhodobé zkoumání a pružné nastavení regulatorního rámce a strategie protidrogové politiky.⁵

Legislativa:

1. Zákon č. 110/1997 Sb., zákon o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů

a. Definice v § 2 písm. a) nikotinovým sáčkem bez obsahu tabáku výrobek bez tabáku obsahující nikotin pro orální užití, který není upraven přímo použitelným předpisem Evropské unie (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002.)

b. Samostatná kategorie výrobků pod § 12k Nikotinové sáčky bez obsahu tabáku • Povinnost zajistit splnění požadavků na složení, vzhled, jakost, vlastnosti • Povinnost uvést na výrobku požadované údaje - Mimo jiné údaje o uchování výrobku mimo dosah osob mladších 18 let • Povinnost uvést požadované informace • Oznamovací povinnost a další povinnosti výrobce, dovozce, distributora

2. Zákon č. 65/2017 Sb., zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

a. Definice pojmu návyková látka v § 2 písm. a) návykovou látkou alkohol, tabák, omamné a psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování,

b. Zakazuje prodej osobám mladším 18 let: • alkoholu, • tabákových výrobků a elektronických cigaret.

c. Zakazuje prodej potravinářských výrobků a hraček napodobujících tvar a vzhled tabákových výrobků nebo kuřáckých pomůcek.

d. Pojem „nikotinové sáčky“ tento zákon nezná a nezmiňuje. Nikotinové sáčky neobsahují žádný tabák, nelze je tedy subsumovat pod kategorii tabákových výrobků.

3. Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., nařízení vlády o seznamech návykových látek

a. Nikotin není zahrnut v seznamech návykových látek.

4. Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů – nikotin je zahrnut v seznamu jako jed.

⁵ KULHÁNEK, A., BAPTISTOVÁ, A., ORLÍKOVÁ, B. Nikotinové sáčky: nový fenomén na trhu nikotinových a tabákových výrobků v České republice. Adiktol. prevent. léčeb. praxi. 2022; 5 (1), 26–33; <https://doi.org/10.35198/APLP/2022-001-0003>.

Příloha 7 – Preventivní program ke školní neúspěšnosti

Charakteristika školní neúspěšnosti:

Školní neúspěšnost je z hlediska pedagogicko-psychologického a sociopedagogického chápána jako selhávání nezletilého v podmínkách školního edukačního programu nejen špatným prospěchem, ale také vytvářením negativních psychických postojů a emočních stavů ve vztahu k vlastnímu učení, ke vzdělávání, k učitelům a obecně ke škole.

Nejedná se pouze o špatný prospěch, ale rovněž o vytváření negativních psychických postojů a emočních stavů k vlastnímu učení, vzdělávání, učitelům a škole obecně. Bývá důsledkem nevyváženosti ve vývoji osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci, volných vlastnostech a v neposlední řadě také v rodinném prostředí.

Neprospěch je téměř vždy způsoben souborem mnoha příčin, které je třeba včas rozkrýt a přijmout účinná opatření směřujících k nápravě. Podpora školního úspěchu vychází zejména z atmosféry školy, ve které je podporováno učení každého žáka, tedy dobrými mezilidskými vztahy jak mezi žáky, tak mezi žáky a pedagogy. Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění a jejím cílem je vyhledávání potencionálně neúspěšných žáků a vytváření podmínek ke zlepšení jejich školní úspěšnosti.

Faktory školní neúspěšnosti:

Školní neúspěšnost je vymezena řadou faktorů, především osobností a zdravotním stavem nezletilého, dále rodinným a mimoškolním prostředím a výchovně vzdělávacím procesem ve škole. Při řešení školní neúspěšnosti je nezbytná spolupráce školy, dalších odborníků, rodiny a samotného žáka. Podpora rodiny je v tomto procesu nenahraditelná i s ohledem na volbu budoucího povolání a budoucí život.

Jedná se o tyto faktory:

- osobnost dítěte
- snížená inteligence, poruchy učení, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži,
- poruchy chování, PAS,
- zdravotní problémy žáka,
- dlouhodobá absence,
- vysoká absence,
- změna ŠVP v důsledku přestěhování, přechodu na jinou školu,
- nepodnětné rodinné prostředí, střídavá péče,
- rodinné prostředí s nezájmem o školu a školní dění, nezájem rodičů o spolupráci se školou,
- nadměrně ochranné rodinné prostředí,
- dítě ohrožené sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole, ve třídě, ve vztahu s učitelem), ohrožení sociálně patologickými jevy,
- dítě – cizinec.

Žák je ohrožen školní neúspěšností, když:

- na konci pololetí z některých předmětů neprospěl, nebo je z některých předmětů nehodnocen,
- dlouhodobě neplní zadané úkoly,
- svým chováním soustavně porušuje školní řád a jsou vůči němu uplatňována výchovná opatření,
- jeho příprava není systematická.

Doprovodné projevy při školní neúspěšnosti:

- neurotické příznaky – bolesti hlavy, břicha, nechutenství, zvracení, tiky, školní fobie,
- poruchy chování – zvýšená absence v některém předmětu, nebo celková absence, záškoláctví,
- obranné mechanismy – ztráta motivace, pocit méněcennosti, fantazie, regrese.

Předcházení školní neúspěšnosti:

- klást na dítě přiměřené nároky,
- dbát na jeho pravidelnou docházku do školy, důsledně kontrolovat splnění zadaných úkolů,
- zdůrazňovat jeho pozitivní stránky,
- oceňovat jeho jedinečnost,
- umožňovat žákům vyslovovat vlastní názory,
- podporovat aktivitu žáků, dát mu příležitost zažít úspěch,
- motivovat žáky, rozebírat s ním jeho úspěchy,
- vyhýbat se negativnímu srovnávání,
- věnovat pozornost rodinnému zázemí žáka.

Pravidla pro řešení školní neúspěšnosti:

Včasné podchycení žakových potíží jednotlivými vyučujícími a následné vyhodnocení, zda jde o ojedinělý výpadek, nebo trvalejší problém; v takovém případě o neúspěšnosti informují třídního učitele, vedení školy a rodiče žáka.

Třídní učitel ověří, zda jde o problém spojený jen s jedním vyučovacím předmětem, nebo zda se týká více vyučovacích předmětů, případně i ve spojení s výchovnými problémy.

Podle závažnosti problému třídní učitel kontaktuje rodiče, pomůže realizovat osobní jednání s jednotlivými vyučujícími, případně s výchovným poradcem a metodikem prevence rizikového chování. Kromě individuálních pohovorů je možné svolat jednání výchovné komise. O jednáních se vedou písemné záznamy, které vždy obsahují doporučení školy vůči rodičům a postoj rodičů k nim (individuální doučování, vyšetření v PPP, apod.).

Vedení školy vyhodnocuje, zda ke zvýšené neúspěšnosti nedochází jen u některých vyučovacích předmětů, nebo jen u některých vyučujících. Na toto téma případně zaměřuje svoji kontrolní a hospitační činnost, zajišťuje zpětnou vazbu od rodičů žáků.

Na základě této diagnostiky se stanoví možná opatření:

- zvýšená motivace žáka k učení – důraz na pozitivní hodnocení, stanovení přiměřeného rozsahu učiva, podpůrné pomůcky (přehledy), využití pomoci spolužáků, podpůrné aktivity
- oznamování termínů písemných prací a zkoušení, slovní hodnocení,
- zajišťování vhodných pomůcek vzhledem k odlišným stylům učení (preference vizuálního, nebo audio vnímání),
- žáci jsou seznamováni s možnými styly učení a učí se vědomě používat styl pro ně nejuvhodnější,
- individuální konzultace, doučování, kompenzace nedostatků pomocí speciálně pedagogických postupů (PLPP, spolupráce s PPP, SPC),
- pomoc při začleňování žáka do třídního kolektivu,
- stanovení přiměřeného rozsahu učiva,
- práce zadaná pro domácí přípravu odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem,
- sestavení plánu pedagogické podpory,
- zvýšená práce pedagogů s kolektivem třídy, náprava narušeného klimatu třídy,
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- včasné informování rodičů o mimořádném zhoršení prospěchu žáka,

- u žáků, jejichž neúspěšnost souvisí spíše se sociálním znevýhodněním, konzultovat situaci s OSPOD.

Škola průběžně vyhodnocuje úspěšnost těchto opatření, dlouhodobě sleduje žáky s riziky neúspěšnosti, poskytuje jim pomoc k jejímu překonání, zohledňuje vnější prostředí ovlivňující výsledky žáků, přijímá případná opatření k zamezení rizikového chování.

Na jednání pedagogických rad, předmětových komisí a metodických sdružení je vyhodnocováno vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností.

Škola si v prevenci stanovuje dlouhodobé cíle:

- vytváření kvalitního prostředí ve třídách a škole,
- trvalé sledování a vyhodnocování této problematiky, poskytování informací o úspěšných i neúspěšných řešeních,
- v rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro tuto oblast,
- je poskytována nabídka pomoci pro žáky, kteří potřebují řešit subjektivně náročné životní situace.

Příloha 8 – Práce s nadanými a mimořádně nadanými žáky

Práce s nadanými žáky je legislativně vymezena těmito dokumenty:

1. Školský zákon č. 561/2004 Sb.
2. Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.
3. Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Při práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky by se pozornost pedagogického pracovníka měla zaměřit na následující oblasti:

1. Vyhledávat nadané a mimořádně nadané žáky ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími vyučujícími.
2. Zapojovat tyto žáky do práce v zájmových kroužcích.
3. Nabízet účast v olympiádách a soutěžích.
4. Seberealizace žáků při vypracování projektů a samostatných prací.
5. Možnost prezentovat své přednosti a talent před ostatními spolužáky i veřejností.
6. Spolupráce školy se specializovanými pracovišti – PPP, SPC, apod.
7. Administrativní činnosti spojené s prací s nadanými a mimořádně nadanými žáky.
8. Karierové poradenství.

Nadání a talent se projevují v různých oblastech. Je dobré, když se nám podaří objevit je co nejdříve. Usnadní to život jak dítěti, tak rodičům. Je totiž důležité uvědomit si, že nadání a talent se nemusí projevovat jen „kladně“, ale mohou se objevit i projevy „záporné“.

K výrazně talentovanému dítěti je nutný speciální přístup, protože vývoj takového dítěte probíhá nerovnoměrně, neznamená to, že by dítě bylo ve všem nadané. V některých oblastech sice předčí své vrstevníky, ale jinde může být i výrazně pozadu.

Znaky nadaných:

1. paměť a znalosti – mají vynikající paměť, dovedou zpracovávat a využívat získané informace
2. schopnost sebeřízení – dítě ví, jak se má učit, a dokáže samo své učení kontrolovat
3. rychlost myšlení – někdy dítě delší dobu plánuje, ale potom se o to rychleji rozhoduje
4. zpracování problémů – schopnost třídění informací na podstatné a méně podstatné, snadno se doberou k jádru věci
5. pružnost myšlení – dokáží přijmout i jiný způsob řešení
6. dávají přednost složitějšímu – baví je dělat věci a hry složitější, protože je to potom víc baví, složitější věci jsou pro ně zajímavější
7. mimořádná schopnost soustředění již od raného věku
8. velmi brzy se naučí mluvit, číst, psát
9. předčasnost – pokroky v určité oblasti dělají nadané děti dříve než je běžné v průměrné populaci
10. trvání na vlastním tempu a postupu – děti se učí rychleji anebo jiným způsobem než průměrné nebo i chytré děti, potřebují minimální pomoc z vnějšku, většinou se učí samy
11. tvořivost – děti samy objevují pravidla a zákonitosti a tvoří vlastní, často svérázné způsoby řešení problémů
12. mimořádná vnitřní motivace – až zarputile se věnují studiu a řešení problému
13. přecitlivělost – obvykle bývá doprovázena až bouřlivými emočními reakcemi, to je patrné zvláště u chlapců, kdy se objevuje větší vzdorovitost. Dívky naproti tomu často reagují

tím, že se uzavřou, pláčou v soukromí, nebo se problémy emočního rázu odrazí ve zdravotních obtížích (bolest břicha)

14. touha po nezávislosti

15. menší potřeba spánku

Postup:

Učitelé by měli ve svých třídách a předmětech takové děti identifikovat, mít o nich přehled a vzájemně se o nich s ostatními pedagogy informovat.

Dětem, které se ve větší míře budou zajímat o určitý předmět, nabídnou učitelé rozšíření vědomostí a znalostí zábavnou formou, odkazy na literaturu, webové stránky či ostatní média.

Vyučující umožní, aby si žáci mohli výklad doplňovat, připravovat si referáty, účastnit se soutěží a exkurzí. Mohou též navštívit jiné ročníky nebo třídy, aby zde prezentovali své vědomosti či dovednosti.

Jako další možnosti lze uvést mimoškolní činnosti, například kroužky se speciálním zaměřením.

Využít individuálních rozhovorů s žáky, rodiči, dalšími učiteli, vedoucími zájmových kroužků, trenéry, učiteli ZUŠ.

Vytvoření PLPP u nadaného žáka.

V případě doporučení PPP zpracovat IVP pro mimořádně nadané dítě.

Zvolit vhodné metody práce s konkrétním MND (akcelerace, obohacování, diferenciací).

Rozšíření obvyklých výukových materiálů určených pro ostatní žáky.

Nadaným a mimořádně nadaným žákům škola vytvoří podmínky, které prohloubí jejich znalosti a dovednosti.

Za tímto účelem bude vytvářet dostatečně stimulující a interaktivní prostředí, kde budou respektovány individuální rozdíly žáků i jejich potenciál.

Příloha 9 – Důležité kontakty

Oblastní metodik prevence

Mgr. Renata Sládková, PPP SK Benešov sladkova@pppsk.cz

PPP Benešov

tel.: 317 722 904 mail: benesov@pppsk.cz

pracoviště Vlašim: Velíšská 116, 258 01 Vlašim tel.: 607 071 474

OSPOD Vlašim

Paní Kucharčíková, paní Houdková tel.: 313 039 370

OSPOD Pelhřimov

Tel.: 565 351 203

Metodik prevence Policie ČR Benešov

nrap. Jaroslav Bican

vrchní inspektor

725575916

Jaroslav.Bican@pcr.cz

www.policie.cz

Odborník na třídní klima

PhDr. Jiří Sixta

Tel.: 607 557 296

Magdalena o.p.s.

ODBORNÁ ŘEDITELKA PREVENCE

A VZDĚLÁVÁNÍ

Mgr. Kristýna Baumová

Magdaléna, o.p.s.

Včelník 1070, 252 10 Mníšek pod Brdy

Mobil: 733 422 978

E-mail: baumova@magdalena-ops.cz

K centrum Kolín

Na Pustině 1067, 280 02 Kolín 2

+420 773 743 722

pp@prostor-plus.cz

Občanské sdružené SANANIM, www.odrogach.cz, <http://prevence.sananim.cz>

Webové stránky s tematikou školní šikany a kyberšikany

- Společenství proti šikaně, www.sikana.org
- E-nebezpeci pro učitele, www.e-nebezpeci.cz
- Národní centrum bezpečnějšího internetu, www.ncbi.cz
- Program primární prevence rizikového chování na internetu, www.e-bezpeci.cz
- Internetová aplikace NNTB. Nenech to být www.nntb.cz

- Poradna webu Minimalizace šikany, www.minimalizacesikany.cz
- Internet poradna, www.internetporadna.cz
- Kontaktní centrum, které přijímá hlášení, týkající se nezákonného a nevhodného obsahu internetu, www.horkalinkaczi.cz
- Poradna E-bezpečí - poradenská linka zaměřená na prevenci rizikového chování na internetu, www.napisnam.cz

Školské služby

- Školské poradenské zařízení ZŠ Čechtice
- Pedagogicko-psychologické poradny – podpora vzdělávání dětí s nejrůznějšími komplikacemi ve vzdělávání
Kontakty zde: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/pedagogicko-psychologicke-poradny>
- Speciálně pedagogická centra – podpora vzdělávání dětí se zdravotním postižením
Kontakty zde: <http://www.apspc.cz/>
- Střediska výchovné péče – podpora v oblasti diagnostiky příčin náročného chování, terapie a doporučení pro intervence ve školním prostředí; ambulantní i pobytové služby
Kontakty zde: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/strediska-vychovne-pec>

Koordinátoři

- Krajsí školští koordinátoři prevence – monitoring situace na školách v regionu, metodické vedení metodiků prevence v pedagogicko-psychologických poradnách, participace na zajišťování podmínek pro kvalitní práci školních metodiků prevence a dalších pedagogů podílejících se na primární prevenci na jednotlivých školách a odpovědnost za vytváření a naplňování krajské koncepce prevence.
Kontakty zde: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/kskp-akskp>
- Krajsí protidrogoví koordinátoři – koordinační, iniciativní, organizační a poradní role ve vytváření konzistentní protidrogové politiky v kraji a v koordinování místních postupů, koordinace činností jednotlivých odborů úřadů a spolupráce na realizaci dílčích cílů integrované protidrogové politiky.
Kontakty zde:
https://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/vybory/Seznam_KPK_05_19.pdf
- Krajsí koordinátoři pro poruchy autistického spektra – diagnostika a doporučení pro intervenci v oblasti náročného chování u žáků s poruchami autistického spektra, eventuálně i u žáků s dosud diagnosticky nepotvrzeným podezřením na poruchu autistického spektra.
Kontakty zde:
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/adresar-krajjskych-koordinatorek-pas>

Sociální služby

- Kontakty na sociální služby registrované v Registru poskytovatelů sociálních služeb:
<http://iregistr.mpsv.cz/>

• Charita Vlašim, Tovární 2042, Vlašim, 258 01
Korespondenční adresa: Tovární 2042, Vlašim, 258 01
Tel.: 736 472 794, 317 845 979
<http://vlasim.charita.cz> E-mail: info@charitavlasim.cz
Datová schránka: tb37y2u

• Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Vlašim, Benešovská 507, Vlašim 25801
Vedoucí zařízení: Bc. Tereza Štiková, Telefon: 734 410 997
E-mail: stikova.tereza@diakonie-stred.cz
www.diakonie-stred.cz/nase-sluzby/sluzby-pro-matky-a-rodiny-v-krizi/socialne-aktivizacni-sluzby-pro-rodiny-s-detmi

Manželské a rodinné poradny

– poskytují sociálně-právní a psychologické poradenství zaměřené především na partnerské a rodinné vztahy, které nefungují nebo jsou nějakým způsobem narušeny.

■ Kontakty zde: <http://www.amrp.cz/kde-najiacutet-poradce.html>

Další služby pro rodiny a cizince

Člověk v tísni, o.p.s., ADRA ČR, DUHA, CPIC Benešov

Online interaktivní mapa krizových služeb pro děti

■ Dostupná zde: <https://pestalozzi.cz/online-mapa-sluzeb-krizove-pomoci-pro-deti/>

Interaktivní katalog služeb pro rodiny a děti podle krajů a obcí ČR

■ Dostupná zde: http://katalog.pravonadetstvi.cz/mpsv/ikredakce.nsf/i/socialni_sluzby

Online interaktivní mapa služeb pro ohrožené děti

■ Dostupná zde: <https://www.ohrozenedite.cz/>

Nové webové stránky Jak na trauma

www.jaknatrauma.eu - trauma, dopady na chování dětí, jakým způsobem s dětmi či dospělými zasaženými traumatem jednat, videa k dispozici rovněž v ukrajinském a ruském jazyce

Telefonní linky

Linka bezpečí 116 111 – zaměřuje se na pomoc dětem, studentům a všem, kteří jednají v jejich zájmu. Linka bezpečí také pomáhá s řešením náročných životních situací i každodenních starostí a problémů. Poskytuje krizovou intervenci a poradenství pro klienty z celé České republiky prostřednictvím telefonu, chatu a e-mailu.

■ Více zde: <https://www.linkabezpeci.cz/>

Linka Ztracené dítě 116 000 – telefonní a online poradna pro rodiny i školy. Učitelé mohou na linku anonymně zavolat a jednorázově či opakovaně řešit jakoukoli náročnou či nejasnou situaci, se kterou se ve škole potýkají.

■ Více zde: <http://linkaztracenedite.cz/>

Linka první psychické pomoci 116 123, chat: <http://linkapsychickepomoci.cz/chat/>

Linka Bílý kruh bezpečí 116 006 – na pomoc obětem kriminality a domácího násilí.

■ Více zde: <https://www.bkb.cz/aktuality/n226-telefonicka-krizova-pomoc-bileho-kruhu-bezpeci/>

Rodičovská linka 606 021 021 – se svými dotazy se na ni mohou obrátit všichni dospělí, kteří mají starost o děti. Vyškolení pracovníci Rodičovské linky nabízejí krizovou pomoc, základní sociální poradenství po telefonu nebo prostřednictvím e-mailu.

■ Více zde: <http://www.rodicovskalinka.cz/>

Kontakty na dětské a dorostové psychiatry a na klinické psychology
<https://www.akpcr.cz/kontakty/databaze-poskytovatelů-zdravotních-slужeb>
Tvůj lékař: <https://www.tvuj-lekar.cz/>

Linka pomoci obětem trestných činů v ČR
Tel. 257 317 110
www.bkb.cz

Gay linka pomoci pro homosexuálně orientované
Tel. 222 514 040 středy 9-19 hodin

Dona linka – pomoc obětem domácího násilí
Tel. 251 511 313
www.donalinka.cz, www.domacinasili.cz

Linka pomoci sexuálně zneužívaným
Tel. 222 211 797, 602 229 395
www.sance.info.cz

Poradenská linka sekty
Tel. 257 314 646
www.sekty.cz

Drop In linka
Tel. 257 319 198
www.dropin.cz

Dětská psychiatrie FN Krč
Václavská 800, 142 00 Praha 4 – Krč
Tel. 261 083 441

VODOPÁD – Soukromá psychiatrická ambulance
Poliklinika, Ohmova 271, 109 00 Praha 10 – Petrovice
Tel. 271 075 303, 723 994 084
www.vodopad.cz

Modré dveře Říčany
Psychologická pomoc, psychoterapie
Tel. 725 515 905 (Říčany), 725 515 934 (Praha)

Poruchy příjmu potravy – ANABELL
Tel. 848 200 210